

บทที่ 2

รัสเซียก่อนสมัยของ沙皇สตีลิน

พระเจ้ารุสเชียนนักมีลักษณะ เช่นเดียวกับพระเจ้าอื่น ๆ อีกหลายพระเจ้าที่ดำเนินรูปแบบค้านต่าง ๆ ของตนตามร่องรอยที่เป็นมาก่อนในอดีต แต่ทว่ารุสเชียก็ถูกเพ่งเลึงว่าเป็นพระเจ้าที่มิได้รวมกันสนใจเป็นชาติเดียวกันเป็นเวลาช้านาน หรือเมื่อรวมกันแล้วรุสเชียก็กล้ายังจักรวรรดิที่รวมหลายเชื้อชาติเข้าด้วยกันโดยมีจุดประสงค์เพื่อจะกระจายอำนาจทางทหารดำเนินการปกครองตามแบบเอกสารอิบไทย (autocracy) อย่างแข็งขันยิ่งกว่าชาติใดในโลก รุสเชียไม่เคยประสบความสำเร็จทางสังคมและการแก้ไขสภาวะเศรษฐกิจของตนเองออกจากจะต้องยอมอยู่ภายใต้อำนาจลิทธิชาติของคณะผู้ปกครองหรือไม่ก็ภายใต้อิทธิพลของต่างชาติ ในทางวัฒนธรรมและความก้าวหน้าทางสติปัญญา รุสเชียไม่เคยประสบความสำเร็จในการร่วมแนวคิดเป็นอันอันเดียวกัน และไม่เคยประสบความสำเร็จแม้ในรั่วเมืองของอารยธรรมต่างชาติที่เหนือกว่าตน จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นองหลังความเป็นมาเหล่านี้เป็นเรื่องควรศึกษา¹

การเรียนประวัติศาสตร์รุสเชียนนี้ก็คือการเรียนประวัติศาสตร์ของหมู่ชนซึ่งมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรมอันเดียวกันเป็นเวลาหลายศตวรรษ ก่อนจะมาร่วมกันเป็นหน่วยการเมืองเดียวแท้ ๆ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นพวกลูกหลานของพวกเชื้อสายสลาวัค ซึ่งอยู่พื้นที่ในเขตพระเจ้ารุสเชียปัจจุบันและต่อมาเกิดพัฒนาจากการอยู่ร่วมกันเป็นผู้พื้นธุรกิจเมืองเชื้อชาติเป็นที่น่าเสียดายว่า ประวัติศาสตร์ของรุสเชียในสมัยก่อนประวัติศาสตร์นั้นยังมีความอยู่ในด้านรายละเอียด แต่ก็ได้จากหลักฐานที่ต่าง ๆ กันซึ่งมีมากพอที่จะสรุปเป็นเรื่องราวด้วยกัน ได้บ้าง

¹ Robert V. Daniels, **Russia** (New Jersey : Prentice-Hall, Inc. Englewood Cliffs, 1964), p. 27

การตั้งถิ่นฐานในระยะแรก²

มนุษย์บุค เก่า

สันนิษฐานว่ามนุษย์พากแรกที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเขตอุสเซียยูโรปนั้นอยู่ในสมัยที่นินเก่า ในบริเวณเมืองเคียฟ ไครเมีย และบนฝั่งแม่น้ำดอน ต่อมาก็คงตอนปลายศตวรรษที่ 1 ริมอพยพขึ้นไปทางเหนือถึงฝั่งแม่น้ำโอกา ฝั่งทะเลสาบลาโคกา และอาจจะมีบางส่วนขึ้นไปถึงเมืองอาร์ค科教เจล ในปัจจุบัน เครื่องมือเครื่องใช้ที่พบมีลักษณะเดียวกับพากที่อยู่ในยุโรปภาคเหนือ เช่นเดิม เพียงแต่ว่าในยุคหงบรองช์และยุคหงบองแคนน์ เครื่องมือ เครื่องใช้ของชนเหล่านี้มีลักษณะด้อยกว่าที่พบในยุโรปตะวันตกอื่น ๆ แม้ในยุคเหล็กลักษณะความด้อยยังคงอยู่ แต่ก็มีสิ่งชุดเชยคือแม้ชนเหล่านี้จะด้อยในด้านการซ่างฟื้นอ ความสามารถที่ยังมีก็คือความสามารถในการค้าที่ทำให้มีการติดต่อระหว่างผู้คนในเขตลุ่มแม่น้ำคานูน ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เปอร์เซีย บาบีโลน และอียิปต์ สินค้าที่แลกเปลี่ยนก็คือขันสัตว์ ม้า และพืชเกษตรกรรมมากชนิดจากฝั่งเหนือของทะเลคำเพื่อแลกเปลี่ยนกับไวน์ แจกัน สิ่งทอ และสินค้าหัตถกรรมอื่น ๆ ที่ผลิตโดยพากที่มีรายชื่อมากกว่าโดยรอบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

ประชากรพากแรกที่เป็นที่รู้จัก

ในยุคเหล็กได้เริ่มมีการกล่าวถึงชนชาติที่อาศัยอยู่ทางตอนเหนือของทะเลคำคือพากซิมเมเรียน และไซเรียน รวมทั้งชาร์มาเรียน⁴ และอะเลน (Alans) ในยุคแรกของพากคริสต์เตียน ซึ่งแม้จะมีบ้างที่เริ่มการดำรงชีวิตด้วยการไล่ควานปลูกพืชผล แต่ส่วนใหญ่ยังคงเป็นพากเร่ร่อนเลี้ยงชีพด้วยการล่าสัตว์ ตกปลา และทำสังคม ชนพากนี้ได้ชื่อว่าพากปาเลือน (barbarians) ค่อนข้างครั้งในสุภาพตาของชาวกรีกและโรมัน ชนบรรดานี้มีนิยมยังคงลักษณะ และมีการ

² Walther Kirchner, *History of Russia* (New York : Barnes & Noble, Inc., 1976) p.1-5

³ เป็นพากที่มีประวัติศาสตร์บางส่วนเชื่อกันว่าเป็นบรรพบุรุษของชนเผ่าเยอรมانيคและสลาฟ

⁴ ซึ่งยกที่จะเน้นให้เห็นถึงความแตกต่างกับบรรพบุรุษของตนคือใช้เชียน

คำรังชีวิตที่ไม่ได้ระดับมาตรฐานเนื่องจากได้รับอิทธิพลแบบเชี่ยติกมากกว่าที่จะยอมรับแนวคิดแบบของชาวกรีกซึ่งมาตั้งฐานอยู่ทางภาคเหนือของผังทะเลเดด์เมื่อกัน

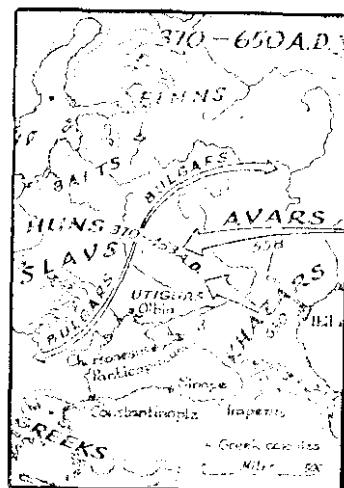
1. การรุกรานของ Scythians

2. การรุกรานของ Sarmatians

3. การรุกรานของ Huns

4. การรุกรานของ Avars
บุลгар์ และ Khazars

กราดแออพยพ

การอพยพของประชากรไม่ปรากฏทิศทางแน่นอน จนถึงสมัยการเดินทางเข้ามาของพากชาติกุลเยอรมนีคในช่วงคริสตศวรรษที่ 1 และ 2 เริ่มด้วยพากกอธ (Goths) ซึ่งเริ่มตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการปกครองตามลำดับจนถึงการสถาปนาเมืองเคียพในคริสตศวรรษที่ 4 เป็นพากแรกที่ยอมรับนับถือคริสตศาสนา แต่ต่อมาเกิดภัยทำลายโดยพากยัน ต่อจากพากยันก็คืออาวาร์ในคริสตศวรรษที่ 6 และแมกยาเรตตามลำดับ ในที่สุดคือคริสตศวรรษที่ 6 ชาติกุลเตอร์กิช คือชาวอาร์กิเดินทางเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณปากแม่น้ำโอลกาและลึกเข้าไปทางภาคตะวันตก บรรดาคนขี้นสูงมีความเชื่อตามแบบยิว ในขณะที่สามัญชนนับถือศาสนาอิสลาม แต่ก็มีบางส่วนที่นับถือคริสตศาสนา

ສลາฟ

บทบาทของพากชาติรุกคลงในยุคที่พากสลาฟมีอิทธิพลมากขึ้น พากสลาฟนี้ใช้ภาษาอารยัน เป็นพากเรื่องอพยพเข้ามาสู่บริเวณปัจจุบันที่เดิมเป็นที่อยู่อาศัยของพากพินีและลิทัวเนียน ตั้งแต่ 500 B.C. ส่วนบริเวณที่ตั้งมั่นคงนั้นก่อสร้างส่วนที่ยังคงอยู่ เช่น บริเวณแคว้นอูเครน บริเวณญาคาร์เบเทียน และบางท่านก็อธิบายว่าคือบริเวณลุ่มแม่น้ำดานูบตอนล่าง

ในสมัยจักรวรรดิโรมันนี้ พากสลาฟจะอาศัยอยู่ทางภาคกลางของยุโรปเป็นกลุ่มเดียวชาติพันธุ์เดียวจนถึงสมัยอาณาจักรโรมันล่ม พากสลาฟจึงเริ่มกระจัดกระจายเนื่องจากต้องเดชญักบดีและหมุนเนื่องเข้ามาอย่างรวดเร็วของพากอนารยชนด้วยจุดเด่นจะถูกกลืนหายไปและมาปรากฏการเคลื่อนย้ายของพากสลาฟอีกในคริสตศวรรษที่ 4 พากสลาฟกลุ่มนี้อพยพลังทางใต้สู่คาสมุทรบอลข่านมหาดูดอยู่ใกล้ ๆ กับแคว้นบีเซนติอุม อีกกลุ่มหนึ่งแยกไปทางตะวันออก กระจัดกระจายไปถึงย่านทะเลเดคัมและทะเลเลบอโลติดกับอาศัยรวมอยู่กับพินิคและลิทัวเนียน ในระยะนี้เองที่ทำให้การกระจายของพากสลาฟไปปรากฏอยู่ในดินแดนถึง 3 แห่งคือ ทางตะวันตก ทางภาคใต้ และทางภาคตะวันออก และในสมัยหลังของช่วงพันปีแห่งคริสตศกพากสลาฟก็แยกกระจายกันไปมากขึ้นจนกลายเป็นคนละพากไปที่เดียว

อย่างไรก็คือ การที่จะกล่าวถึงพอกสภาพตะวันออกซึ่งเป็นบริบทรุ่งของชาวรุสเชีย นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจถึงลักษณะทางภูมิประเทศของรุสเชียก่อนเพื่อให้เห็นถึงความจำเป็นในการรับสภาพคนงานของมนุษย์ในสมัยนั้นเพื่อให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมให้ได้ สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปนั้น คือ

1. เขตทุนกรา คือภาคเหนือของเขตอาร์คติก ประกอบด้วยพืชไลเคนส์ (lichen) อาณาเขตหนาวจัดไม่เหมาะสมแก่การดำรงชีวิตรของมนุษย์ อุณหภูมิเฉลี่ลคล่องตัว -94 องศา Fahrne ไฮด์ที่เมืองเวอร์โโคยันสก์ มีน้ำแข็งปกคลุมอยู่ทั่วไปหนึ่งถึงเจ็ดหรือแปดเดือน

2. ภาคใต้ของเขตทุนกรา ก็คือบริเวณป่ากว้างใหญ่สุดในโลก กินเนื้อที่ส่วนใหญ่ ครึ่งหนึ่งของยูโรเชีย ตอนเหนือจากวงอาร์คติกระหว่างเส้นรุ้งที่ 45-50 องศา ซึ่งป่ามีแนวอกรเป็น 3 แนว คือ ก. แนวทิศทางภาคเหนือ เป็นป่าสนชนิดค่าง ๆ ข. ป่าชนิดผสม มีทั้งผลัดใบและไม่ผลัดใบคือ เขตภาคกลางอันเป็นที่ตั้งของมอสโครว์คินเดน ตั้งต้นของรัสเซีย ค. เขตที่อยู่ระหว่างป่าและบริเวณทุ่งหญ้า

3. เขตเต็ปป์ เป็นบริเวณที่ราบกว้างใหญ่จากอังกฤษถึงมองโกเลีย ไม่มีต้นไม้ นอกจากพืชที่ปลูกและห่ว่าน เพราะในบริเวณนี้จะมีพืชพันธุ์ธรรมชาติอยู่เพียงหญ้าและพุ่มไม้เท่านั้น

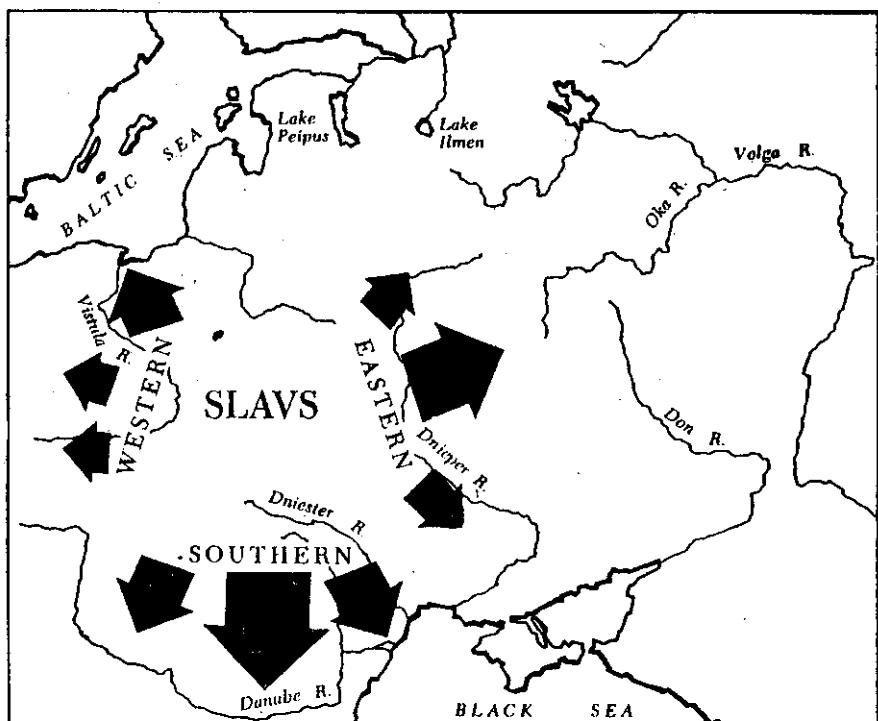
สำหรับคืนสมยุรัตน์นั้น รุสเชียถูกแบ่งออกเป็น 2 เขต คือส่วนที่อยู่ระหว่างเขตป่า และทุ่งหญ้า เต็ปป์ เขตแรกคือ "Podzol" เป็นเขตที่เต็มไปด้วยดินทรัมและโคลน ส่วนที่เขตเต็ปป์ (steppes) จะมีดินดำสมยุรัตน์ (chernozem) ซึ่งกินเนื้อที่หลายล้านเอเคอร์เป็นศูนย์กลางการเกษตรกรรมสำคัญของรุสเชีย

ในส่วนที่เกี่ยวกับทางน้ำของรุสเชียนั้นได้กล่าวแล้วว่าเนื่องจากไม่มีเนื้อที่ส่วนใหญ่มีความสูงเกินกว่า 1,400 ฟุต ต้นกำเนิดของแม่น้ำจึงไม่ใช่ภูเขาแต่เป็นเขตแส่วนป์ ที่เลสาปก็เกิดจากส่วนป์มีผลทำให้แผ่นดินรุสเชียนั้นมีการคมนาคมทางน้ำเป็นลักษณะพิเศษ กล่าวคือมีแม่น้ำใหญ่สายเขื่อนต่อ กันและกันในสมัยโบราณก็ยังสามารถเดินเรือจากฝั่งอลติกไปยังบริเวณทะเลสาปแคสเปียนได้ ในคริสตศตวรรษที่ 17 ก็มีการติดต่อกันทางว่ารุสเชียกับไซบีเรียทางทางภาคตะวันออกโดยอาศัยเส้นทางเรือ และอาจกล่าวได้ว่าถ้ามีความสะดวกในการคมนาคมทางน้ำ

นี้แล้ว รัสเซียก็คงไม่สามารถพัฒนาคนงานขึ้นมาจนถึงระดับที่เป็นอยู่และจนเมื่อมาทางรถไฟแล้ว เพราะระยะทางติดต่ออันห่างไกลและถ้าจะก่อสร้างถนนก็คงสิ้นเปลืองมาก อากาศโดยทั่วไปร้อนจัด จนทำให้การขนส่งทางบกจะทำได้เฉพาะฤดูหนาวเท่านั้น เมื่อทิมาร์เริ่มจับเป็นน้ำแข็ง การเดินทางจะกระทำได้โดยใช้ล้อเลื่อนเท่านั้น ทำให้การคมนาคมทางน้ำมีความลำบากยุ่งยากกว่าสืบเชี่ยต่อมาจนถึงประมาณคริสตศตวรรษที่ 19⁵

มนุษย์ในยุโรปและເອເຊຍเริ่มมีการอพยพเคลื่อนย้ายครั้งใหญ่ในคริสตศตวรรษที่ 5 โดยเฉพาะการเดินทางของพวก슬라ฟคือการเดินทางทางบก การเคลื่อนย้ายนี้เป็นไปอย่างช้าๆ แต่สม่ำเสมอ จนถึงประมาณคริสตศตวรรษที่ 6 กระแสอพยพจึงกระจายออกไปเป็น 3 เส้นทาง ทำให้เกิดการแบ่งแยกหันในทางวัฒนธรรมและทางการเมืองคือ

แผนที่แสดงการเคลื่อนย้ายของสล라ฟ

⁵Richard Pipes, *Russia Under the Old Regime* (New York : Charles Scribner's Sons, 1974), p.p 1-5

1. พวກสาขาตะวันตก (บรรพบุรุษของพวกโปล (Poles) เช็ก (Czechs) และ สโลวัก (Slovaks) อพยพไปทางลุ่มแม่น้ำเอลเบ (Elbe) โอดเตอร์ (Oder) และตอนล่างของ แม่น้ำวิสตูลา (Vistula) พวgnี้ได้ยอมรับอิทธิพลทางวัฒนธรรมของยุโรปตะวันตก ศาสนาโรมัน คาಥอลิกและตัวอักษรของละติน

2. พวกสลาฟทางใต้ บรรพบุรุษของพวกเซิร์บ (Serbs) และบุล加เรียน (Bulgarians) เดินทางข้ามแนวเทือกเขาคาร์เปเรียน เข้าไปในบริเวณคาบสมุทรบอลช่าน พวgnี้เป็นพวกที่เปลี่ยนรับวัฒนธรรมของบีแซนติน นับถือศาสนากรีกออร์โธค็อกและอักษรไซรลลิก (Cyrillic) เป็นภาษาเขียน

3. พวกสลาฟทางภาคตะวันออก (บรรพบุรุษของรัสเซียน) เดินทางไปทางตะวันออก สู่ริเวณทะเลสาบ皮ปส (Peipus) ทะเลสาบอิลเมน (Ilmen) แม่น้ำดniepper (Dniepper) แม่น้ำโอกา (Oka) และแม่น้ำโวลา ก่อนหนน ได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมบีแซนตินเข้ามาเดียวกัน และต่อมา ก็ได้พัฒนาวัฒนธรรมแบบเดียวกับสลาฟทางภาคใต้แต่แตกต่างกับพวกสลาฟตะวันตกอย่างเห็นได้ชัด

พวกสลาฟตะวันออกแบ่งเป็น

- ก) พวกทางเหนือ หรือที่เรียกว่า รัสเซียใหญ่ (Great Russians)
- ข) พวกภาคกลางคือ เบลอรัสเซียน (Belorussians) หรือที่เรียกว่า รัสเซียขาว
- ค) พวกภาคใต้หรือรัสเซียน้อย (Little Russians) หรือบางที่เรียกว่าอูเครนียน (Ukrainians)

พวกสลาฟตะวันออกนี้มีประจักษ์ว่ามีภูมิปัญญาในบริเวณที่ปัจจุบันคือ เขตรัสเซียในยุโรปตะวันออกลุ่มกันเป็นชุมชนเล็ก ๆ หลายกลุ่ม อาชีพส่วนใหญ่คือ เป็นเกษตรกร บางครั้งก็ล่าสัตว์ และทำการค้าบ้าง เกษตรกรรมค่อนข้างล้าหลังผลิตข้าวบาร์เลย์ ข้าวสาลี ข้าวไรซ์ ข้าวอี๊ด ป่านบอ ถั่วหวาน ผักกาดหวาน เป็นพืชสำคัญทางด้านการเลี้ยงสัตว์มีการเลี้ยงวัว เลี้ยงแกะ ม้า หมู เป็นไก่ บางครั้งก็ล่าสัตว์ ลักษณะและจับปลาเป็นอาหาร ในเขตป่าเสตป์ การเกษตรกรรมก็เป็นแบบเกลื่อนย้าย กล่าวคือ ประชาชนจะเผาป่า และย้ายที่ไปเรื่อย ๆ เมื่อที่ดินหมดไป ในเขตทุ่งหญ้าเสตป์มีการทำนาแบบทูฟิล์ดและทรีฟิล์ด

มีการบันด้าย หอผ้า เครื่องบ้านถ่ายชาม และทำเครื่องโลหะ ผลิตผลจากป่ากีมี การเก็บน้ำผึ้ง ขนสัตว์ ไฝสัก ความเชื่อทางศาสนา ก็มีหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่ยังคงเชื่อถือเรื่องผี เชื่อถือว่ามีวิญญาณสิงสถิตอยู่ในที่นั้น ห้องน้ำ ต้นไม้ สัตว์ และแม้กระหังในตัวตนของมนุษย์เอง หนึ่งในวิญญาณที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สุดคือเทพเจ้าผู้บังคับบัญชาธรรมชาติทั้งมวล เทพเหล่านี้มีอาทิ เช่น เปรัน (Perun) เป็นเทพเจ้าแห่งฟ้าร้อง พาผ่า แสรบริบอก (stribog) เจ้าแห่งลม และสวารีอก (svarog) เทพแห่งความมั่นคง เพื่อที่จะได้รับพรจากเทพเหล่านี้ มนุษย์ก็จะต้องทำพิธีสังเวย หรือสาบมนต์ วิงโคนต่อรูปบันนเนินเงินและหอง ไม่มีพระสำหรับประกอบพิธีกรรม แต่ไม่ยอมต หมอดีและพากลบเจน มากากลามาทำพิธีเรียกวิญญาณเจวร้ายต่าง ๆ รวมทั้งท่านนายเหตุการณ์อนาคต มีผู้ปกครองอา Vuš ทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองกลุ่ม ต่อมากลุ่มก็จับมาร่วมกันมั่นคงขึ้น เพื่อป้องกันการรุกรานจากภายนอกจนถึงคริสตศวรรษที่ 9 จึงรวมกันเป็นชาติ โดยมีศัตรูภายนอกจ้องที่จะเข้ารุกราน ศัตรูเหล่านั้นมักเป็นพวกที่มั่งคั่งทางการค้า มีเนื้อที่เพียงปลูกสมบูรณ์ มีป่าไม้เป็นทรัพยากรหลักที่สำคัญกว่าพากสลาพ คั้นนั้น พากสลาพจึงจำเป็นที่จะต้องเรียบปรองดองกันตัวเอง เตรียมการวางแผนโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่มั่นคงและรวมกันเป็นหน่วยการเมืองที่ใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ

อย่างไรก็ตาม Mirsky ได้กล่าวอ้างเรื่องสังคมรัสเซียว่ามีลักษณะเป็น Individualism มากกว่า หน่วยของครอบครัวที่ใหญ่ที่สุดคือตัวครอบครัวเอง ไม่ได้มีการรวมเป็นโคตร คลาณ (Clans) หรือชาติกุล (tribe) ใด ๆ รวมทั้งบุคคลแต่ละคนก็มีสิทธิ์ที่จะขยายตัวเองไปเป็นหาสีตัวย

เพื่อนบ้านและศัตรู

ปีแห่งการเริ่มต้นประชาชาติของรัสเซีย⁶ ก็คือ ค.ศ. 862 พากสลาพตะวันออกได้เริ่ม

⁶ D.M. Sturley, **A Short History of Russia** (New York : Harper and Row Publishers, 1964) p.p 3-4

⁷ Sydney Harcave, **Russia, A History** (New York : J.B. Lippincott Company 1968) p.p 9-14

⁸ D.S. Mirsky, **Russia** (London : The Cresset Press, 1952) p. 39

ติดต่อกับพวกที่มีไข่เชื้อสายสลาฟ ในบริเวณที่ราบของรุสเซียในยูโรปซึ่งบางกลุ่มก็เคลื่อนย้ายไปแต่บางกลุ่มก็ตั้งถิ่นฐานอยู่ด้วยตัวเอง สำหรับพวกที่คงมั่นอยู่เป็นส่วนใหญ่คือพินโน-อูเกรียน (Finno-Ugrians) บุลгар์ (Bulgars) และชาชาร์ (Khazars)

พินโน-อูเกรียน⁹ ประกอบด้วยชาติสกุลต่าง ๆ หลายชาติสกุล ไม่ใช่ชาตินักรบอาศัยอยู่ในป่าภาคเหนือระหว่างแม่น้ำโวลาตคอนเนื้อ และพินแลนด์ปัจจุบัน พวกนี้ไม่มีลักษณะเป็นรุกແน่นอนและไม่ได้ใช้กำลังคุกคามชาติอื่น

บุลгар์และชาชาร์ อาศัยอยู่ในเขตเต็ปป์ ซึ่งเป็นที่อุดมสมบูรณ์และเป็นที่ต้องการของพวกอื่นผลัดเปลี่ยนกันเข้ามายึดครอง

พวกที่เข้ารุกรานก็คือ

1. ซิมเมเรียน (Cimmerians) สันนิษฐานว่าเป็นพวกชาติพันธุ์เดียวกันกับเทรอเชียน (Thracians) ซึ่งปรากฏว่ากษัตริย์บอสฟอร์เรียลหลายพระองค์มีพระนามเป็นภาษาเทรอเชียน และปรากฏว่าแม่ในบัจจุบันประชานส่องผ่องของช่องแคบเคอร์ช (Kerch) นั้นเป็นพวกกลุ่มชาติซิมเมเรียนและช่องแคบนั้นก็เป็นที่รู้จักกันว่าซิมเมเรียนบอส สำหรับพวกเทรอเชียนนั้นมีลักษณะภาษาพูดโดยทั่วไปจดหมายในตระกูลอินโด-ยูโรป เพราะฉะนั้นพวกซิมเมเรียนจึงน่าจะเป็นอารยันสาขานั่น

ประมาณตอนกลางศตวรรษที่ 8 นั้นพวกซิมเมเรียนอาศัยอยู่ในบริเวณแคว้นคิวบาน (Kuban)

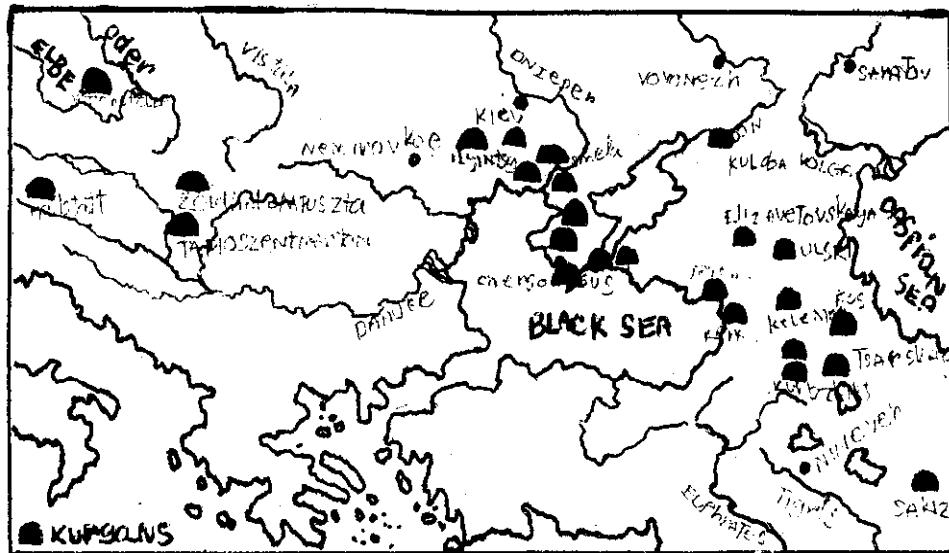
2. ไซเชียน (Scythians) เข้ามายึดครองดินแดนของพวกซิมเมเรียน พวกไซเชียนนี้สันนิษฐานว่ามาจากภาคสถาน (Kazakhstan) ไปอยู่ทางตอนใต้ของรุสเซีย แม้พวกนี้จะไม่ใช่พวกnomad ไซเชียนพวกแรกที่อพยพเข้ามาที่บ่อน้ำติดกับสเต็ปป์จากภาคตะวันออกแต่ก็เป็นพวกแรกที่นักประวัติศาสตร์ทันหาหลักฐานได้

ในสมัยที่พวกซิมเมเรียนครอบครองอยู่นั้น อา Vuoth และเครื่องใช้เป็นทองบรอนซ์ แต่พวกไซเชียนได้นำอา Vuoth เหล็กเข้ามาในศตวรรษที่ 6-3 B.C. อาณาเขตของพวกไซเชียนแผ่ขยาย

⁴ เรียกตามภาษาซึ่งเป็นตระกูลเดียวกับภาษาพินนีชและชังกาเรียนสมัยใหม่

จากบริเวณแม่น้ำคานูบถึงบริเวณแม่น้ำอูรัล สำหรับบริเวณที่เจริญที่สุดคือทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางแม่น้ำโวลากาและคินเดนกามา นั้น เป็นยุคสำคัญที่เรียกว่า ยุควัฒธรรมของบรรอนช์ อนานีโน (Ananyino bronze culture)

3. ชาวยาโรเมียน (Sarmatians) อภูมิประเทศแกรนด์แอฟริกาและเซก

เส็งบี ภาคตะวันออกของแม่น้ำอูรัล และบริเวณทะเลสาบแคสเปียน ประมาณปี 179 B.C.

พวกชาวยาโรเมียนได้เดินทางเข้าสู่อาณาจักรของพากไซเรียนในท่อเรี่ยเนื้อ พอดังตอนกลางศตวรรษที่ 2 B.C. อาณาจักรไซเรียนก็สลายลงอย่างรวดเร็วในการปะทะของชาวยาโรเมียน แต่ก็มีไซเรียนบางพวกพยายไปทางภาคตะวันตกขั้นแม่น้ำคานูบตอนกลางเข้ายึดครองโดบรุดจา (Dobrudja) ซึ่งต่อมาเป็นที่รู้จักในนามว่า "ไซเรียนน้อย" ในหมู่นักประพันธ์ชาวกรีกและละติน

4. กอธ (Goths) อนารยชนเยอรมันสาขาหนึ่งได้เข้ารุกรานดินแดนรุสเชียโดยผ่านเข้ามาทางตอนเหนือของทะเลบอลติก เมื่อมาถึงทางใต้จึงแยกออกเป็นกอธตะวันตก (Visigoths) และกอธตะวันออก (Ostrogoths)

5. ฮัน (Huns) เข้าแทนที่พากโภช เป็นพากที่อพยพจากภาคกลางของเอเชีย เข้าถึงทางใต้ของรุสเชียเมื่อประมาณ ค.ศ. 370 มีผู้นำคนสำคัญคืออัตติลา

6. อาوار์ (Avars) เป็นพากสุดท้ายก่อนถูกยึดครองโดยพากบุลการ์และมาชาร์ ภาษาพูดของอาوار์คือภาษาของโกลและเตอร์ก ตั้งถิ่นฐานอยู่ทางภาคตะวันออกของรุสเชีย ตั้งแต่ ค.ศ. 558

7. บุลการ์มาชาร์

บุลгар์ (Bulgars) เป็นพวกลี้เชื้อสายเทอร์ชิก (Turcic) เดิมเรื่องแต่ต่อมาได้คงถิ่นฐานมั่นคงขึ้นในบริเวณที่ริมแม่น้ำดานูบและแม่น้ำไบส์กาลีน ตั้งต้นศตวรรษที่ 8 ก็ได้สถาปนาราชธานีเมืองหลวงของพวกลี้ได้รับฉายาว่า "นครใหญ่" (Great City) ตั้งอยู่บนเส้นทางบรรจบระหว่างแม่น้ำคามา (Kama) และแม่น้ำโวลากา (Volga) จนถึงสมัยการรุกรานของพวกลองโกลศตวรรษที่ 13 พวกลุกการก็เริ่มทำการค้ากับพินโน-อูเกรียน บิแซนทินร่วมทั้งเอเซียภาคกลางและทราบส์คอ-เคเชีย ต่อมาก็มีการติดต่อกับพวกลาหูรันในประมาณศตวรรษที่ 10 พวกลุกการได้รับอิทธิพลจากพวกลอมสเล้มด้วย

มาชาร์ (Khazars) อยู่ทางตอนใต้เขตที่อยู่ของพากบุลการ พากนี้มาตั้งถิ่นฐาน
อยู่ในบริเวณปากแม่น้ำโวลาโนเมืองปะร์มีประมานคริสตศตวรรษที่ 7 มีเมืองไอซิล (Itil) เป็นเมือง
หลวง ต่อมาแผ่นดินอาณาเขตไปทางตะวันตกถึงบริเวณแม่น้ำคานีปีเบอร์ ทางตะวันออกถึงบริเวณ
ภูเขาอูรัล ทางใต้แนวภูเขาคาร์เปเซียนและทางเหนือถึงดินแดนของพากบุลการ ส่วนใหญ่ประกอบ
อาชีพค้าขาย ติดต่อกับดินแดนไกล์เคียงมากกว่าพากบุลการ ในตอนกลางศตวรรษที่ 9 ผู้ปกครอง
ประเทศเปลี่ยนไปนับถือศาสนาเยอรมันได้บีบคนศาสนาอื่น ถึงตอนปลายศตวรรษที่ 10 พากมาชาร์
ก็ขยายเขตปกครองไปถึงเซปุร์ แต่ถูกโจมตี้พ่ายแพ้ วัฒนธรรมของ พากนี้จึงสูญหายไป¹⁰

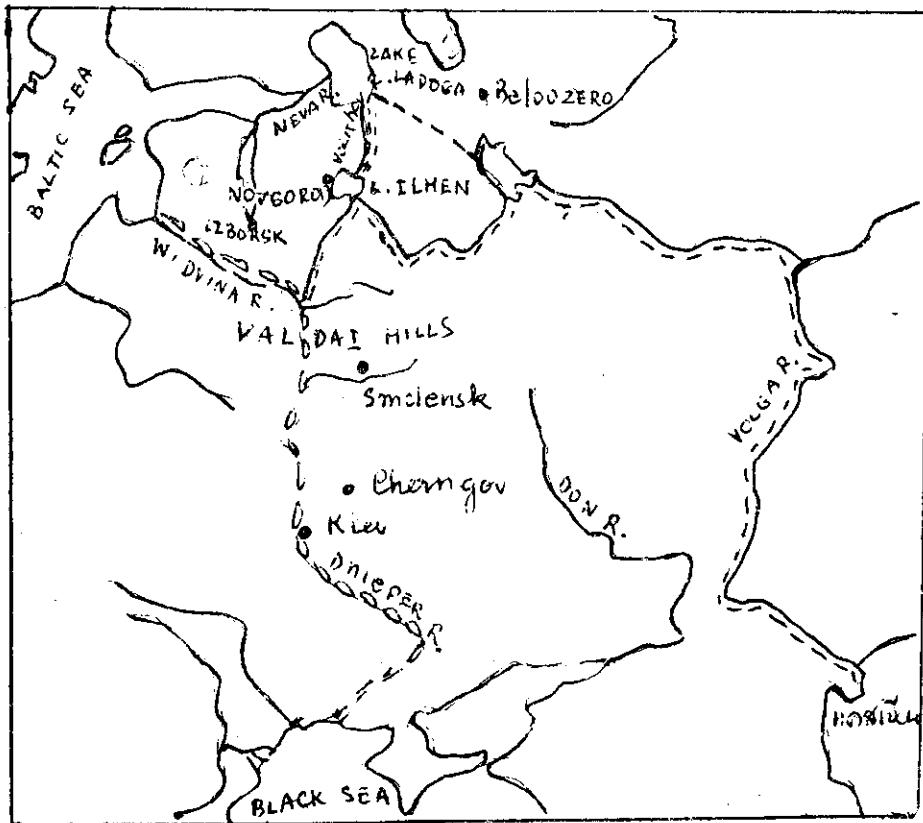
อย่างไรก็ได้เกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมคือพวากษาพศตตะวันออกนั้นหาได้ปรากฏเฉพาะบรรดาพากห์ก่ำล่าวมาแล้วข้างบนไม่ เพียงแต่ยังไม่มีหลักฐานปรากฏชัดว่ามีพากใดบ้างเท่านั้น จึงอาจจะสรุปเพียงว่าจะต้องมีพากที่มาซึ่งกันรู้งานอยู่ในเช่นนี้และเผยแพร่อิทธิพลที่มีต่อพากที่อพยพเข้ามาใหม่คือพวากตะวันออกແนและจะต้องค้นคว้ากันต่อไป

การเริ่มขยายดินแดน เมื่อพากສลาฟมีประสบการณ์มากขึ้น มีกำลังแข็งแกร่งขึ้นก็สามารถยึดครองดินแดนได้มากขึ้นถึงเขตทะเลบอลติกซึ่งเป็นที่อยู่ของพากลิทัวเนีย (Lithuanians) เลทต์ (Letts) และลิฟ (Lives) ต่อมากบุกลิทัวเนียไปในแผ่นดินภาคตะวันออก เข้ายึดครองเขตปกครองของพินโน-อูเกรียน การขยายดินแดนนี้ทำให้เนื้อที่กว้างข้า ฯ ถึงตอนปลายคริสตศตวรรษที่ 9 พากนี้จึงยังคงยึดครองอยู่เพียงส่วนน้อยของยโรเปียนรัสเซียทางเหนือจดทะเลสาบสาโกรา

¹⁰ George Vernadsky, *Ancient Russia* (New Haven and London) :

Yale University Press, 1964), p.p 44-78

ทางใต้ติดกับตอนกลางของแม่น้ำคานีปเปอร์และทางภาคตะวันออกถึงแม่น้ำโอกา

เส้นทางการค้าและเมืองในคริสตศตวรรษที่ 9

เมื่อกลุ่มขยายขึ้นความจำเป็นในการจัดการปกครองก็แพร่ขยายกว้างขึ้น โศตร王爷 (Clan) เริ่มลดความสำคัญลงและบรรดาผู้ดูแลมั่นช้าสวัสดิ์เริ่มขยายเขตเป็นเมือง (towns) มีการพัฒนาเศรษฐกิจทางภาคเหนือและการตะวันตกของยุโรปทำให้เพิ่มความสำคัญขึ้น นอกจากนี้ ก็ เป็นเส้นทางย่านการค้าระหว่างยุโรปและเอเชียด้วยทำให้คืนแคบของพวกลาสวิคได้ประโยชน์เส้น ทางที่สำคัญมากที่สุดก็คือเส้นทางที่เรียกว่า "ถนนแม่น้ำ" (River Road) ซึ่งกินบริเวณตั้งแต่จาก ทะเลสาบติกถึงทะเลเดด และทางต่อไปสู่ทะเลสาบแคสเปียนทางแม่น้ำดวินตะวันตก หรือทะเลสาบลาโดกาและแม่น้ำโอล加 เมืองสำคัญของสวัสดิ์ในบริเวณถนนแม่น้ำก็คือเคียฟ (Kiev) เชอร์ นิกอฟ (Chernigov) และโนโกรอด (Novgorod) เมืองที่เจริญขึ้นมากมีการค้าขนาดใหญ่ น้ำดึง หิ้ว และท้าชิงพื้นที่ค้าหั้งสภาพและไม่ใช่ก็จะส่งไปขายยังคอนสแตนติโนเปลและสู่จักรวรรดิอาหรับ สินค้าเหล่านี้จะถูกนำไปขายและเปลี่ยนเป็นผ้าไหม น้ำหอม เครื่องเทศ หอก ดาบ และเหล็กชิ้น

เป็นของพ่อค้าจะนำมาขายยังบวชิเวณและเลบลศิก

เมื่อมาอยู่ร่วมกันเป็นเมืองแล้วมีการตามลำดับขึ้นมากขึ้นมาตั้งที่ให้มีการติดต่อกันคืนแค่นั่งต่าง ๆ มากขึ้นอันทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจในชีวิตประจำวันของสلافตะวันออก ในแต่ละเมืองเริ่มมีการสร้างหน่วยอำนาจขึ้นมาคือ คณะกรรมการธิการประกอบด้วยพลเมืองชายสูงอายุ นานเข้าคณะกรรมการนี้ได้รับการยกย่องเป็นเจ้า (prince) ร่วมมือกับกองทหารของพระองค์ปฏิบัติหน้าที่สำคัญคือ เป็นทหารป้องกันประเทศ เมื่อมีความปลอดภัยมากขึ้น ก็หันมาแข่งขันกันในด้านการลงทุนในเมือง เริ่มมีการแบ่งเขตขึ้นในสังคม พวกร่วมเงินและมีสถานะทางสังคมคือเริ่มแสวงหาอำนาจซึ่งในบางครั้งก็ร่วมมือกับพวกที่ได้รับการแต่งตั้งเป็น prince และแสวงหาอิทธิพลยิ่งขึ้น

เจ้าเมืองต่าง ๆ ทางทางเพิ่มอำนาจของตนด้วยการพยายามรวมเมืองเล็ก ๆ เข้ามาไว้ภายใต้การปกครอง เมืองสำคัญ ๆ ในขณะนั้นคือเดียฟ นอฟโกรอด เชอร์นิกอฟ สโนแลนส์ เปลูเชอโร และอีซบอร์ก เป็นเมืองศูนย์กลางทางการเมืองที่แผ่ขยายออกไป จนล่วงมาถึงระยะคริสตศวรรษที่ 18 ลูกหลานของชาวสلافผู้บุกเบิกจึงได้ผนวกภาคเหนือของฝั่งทะเลคำและรวมเขตเสบีป์เข้ามาเรียกว่ารัสเซีย เพราะก่อนหน้านี้มักจะมีการณ์พิพาหรือหัวใจชาวรัสเซียกับพวกเข็อกสายอื่น ๆ ออยส์เมอ¹¹

ตามแนวเส้นทางถนนแม่น้ำนี้เองได้มีผู้กรานต์มาได้แก่ พากวรังเกียน (varangians) หรือไวกิง (vikings) พากนี้เริ่มเดินทางมาถึงฝั่งทะเลบอลติกด้านที่เป็นของรัสเซียเมื่อประมาณคริสตศวรรษที่ 6 รุกรานเข้ามาเรื่อย ๆ ถึงศตวรรษที่ 9 พากวรังเกียนก็ได้เป็นผู้ปกครองเขตเส้นทางน้ำทั้งหมด คนกลุ่มนี้คือ "Rus" ซึ่งต่อมาถูกเรียกว่า "Russians"

ก่อนสมัยการยึดครองของชาวสแกนดิเนเวียนนี้ได้มีการรุกรานก่อนหน้านี้แล้วคือพวกแมกยาร์ซึ่งรบชนะพวกชาชาร์และเดินทางผ่านภาคใต้ของรัสเซียเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณที่ราบสั้นๆ นอกจากนี้ ก็มีพวกเพเชอเนก (Pechenegs) หรือพัทชินีก (Patzinaks) เป็นนักรบผู้ดุร้ายที่สามารถบีบเส้นทางภาคเหนือของแม่น้ำคิมเบอร์ ปิดเส้นทางการค้าอื่น ๆ จนทำให้ชาวเมืองนอฟโกรอดต้องหันไปพึ่งพากลางดิเนเวียเพื่อขอความคุ้มครอง

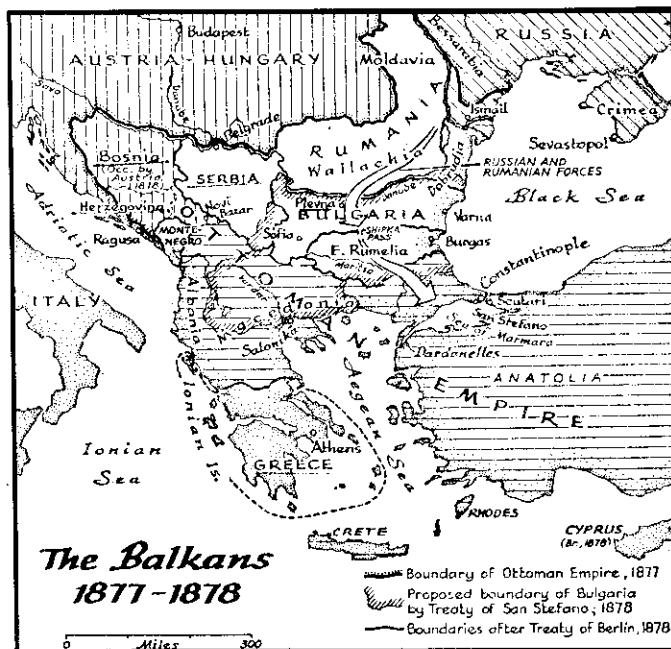
¹¹ Harcave, op. cit. p.74

ค.ศ. 862 พากไวกิ้งนำโดยรูริกได้ยอมรับเป็นผู้คุ้มครองดังกล่าวท่องากีดือโอกาสเข้าเยี่ยมครองนอฟโกรอดคลอจนกระทั้งรูริกสันชีวิตลงเมื่อปี ค.ศ. 879 รูริกได้จัดส่งเครื่องญาติไปบปกรองตามมหลต่าง ๆ ของนอฟโกรอด และจัดส่งผู้ไกล์ชิด 2 คน คือ อัสโคลด์ (Askold) และเดอร์ (Dir) เดินทางล่องแม่น้ำคานบีเปอร์ไปยังกรุงคอนสแตนติโนเปิล ซึ่งระหว่างทางทั้งสองคนก็ได้แต่งตั้งตนเองเป็นผู้ปกครองเมืองเคียพรวมทั้งเมืองไกล์เคียง (865) และได้รุกรานภาคตะวันออกของกรุงคอนสแตนติโนเปิลแต่ไม่ประสบความสำเร็จ

ผู้ปกครองคือจากรูริกคือ โอเล็ก (Oleg) ซึ่งได้เข้าเยี่ยมคำناจในนอฟโกรอดและเตรียมยึดครองเมืองต่าง ๆ ไกล์เคียงเพิ่มเติมปี ค.ศ. 882 ยึดเมืองเคียพจากการฟื้นอัสโคลด์ และเดอร์สถาปนาตนเองเป็น "prince" และตั้งเคียพเป็นเมืองหลวง ปราบปรามพากສลาฟอีน ๆ เรียกร้องบรรณาการจากชนเหล่านั้น ซึ่งจากการกระทำดังกล่าวทั้งสองที่ดือว่าเป็นการเริ่มรวมกันเป็นประเทศรุสเชีย¹²

¹²D.M. Sturley, op.cit, p.p 14-15

สรุปท้ายบทที่ 2

ประเทกในความสมุกเมื่อต่อไปนี้ช่วง ปี ก.ศ. 1877-1878

1. รัสเซียไม่เคยรวมกันเองได้ด้วยคนเองนอกจากภาษาโดยอิทธิพลของต่างชาติคือ Varangians และมองโกล
2. ประวัติศาสตร์ของรัสเซียนั้นอาจถอยหลังไปได้ถึงยุคหินเก่าบริเวณเมืองเคียฟ แหลมไครเมีย และผังแม่น้ำค่อน
3. ชนชาติต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่รู้จักในยุคแรก ๆ คือ Cimmerians Scythians และ Alans ความเป็นอยู่ยังคงไว้อารยธรรม ภายใต้อิทธิพลเอเชียติกมากกว่าอิทธิพลของชาวกรีกนั่งหนึ่งของทะเลเดดฯ
4. อิทธิพลสำคัญต่อการเคลื่อนย้ายของสلافคือ
 - 4.1 กระแสนนนเนื่องของ/onarayhan จนถึงคริสตศตวรรษที่ 4 ได้แตกออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่
 - 4.2 สเมยาณาจกรโรมันตะวันตกล้ม (ค.ศ. 476)
5. บรรพบุรุษของชาวรัสเซียคือพากสลาฟตะวันออก ซึ่งแตกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ
 - 5.1 Great Russians (พวກทางเหนือ)

5.2 Belorussians (พวากภาคกลาง) หรือเรียกว่า รุสเชียขาว

5.3 Little Russians (พวากภาคใต้) หรือ Ukrainians
อาชีพส่วนใหญ่คือเกษตรกร

6. ปีแห่งการเริ่มต้นของประชาชาติรุสเชีย คือ ค.ศ. 862

7. พวกที่เข้ามากรานรุสเชียตามลำดับ คือ

Cimmerians Scythians Sarmatians Goths Avars Bulgar-Khazars

8. เส้นทางคมนาคมสำคัญของรุสเชียระยะเริ่มแรกคือ เส้นทางที่เรียกว่า "ถนนแม่น้ำ" (River Road) เชื่อมระหว่างเมืองและแหล่งอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นทางเดินทางเข้ามาของพวกรุสเชีย ไวกิ้ง ตั้งแต่คริสตศตวรรษที่ 6 ถึง 9 ศตวรรษ คือ Rus อันเป็นที่มาของคำว่า "Russians" ในปัจจุบัน

9. การสถาปนาคนเงยเบ็น "เจ้า" (prince) และยึดเมืองเคียฟ เมื่อปี ค.ศ. 882 ของ Oleg นั้น คือ ปีที่ถือว่าเป็นการรวมกันเป็นประเทศรุสเชีย

ตัวอย่างคําถาม

1. จงวิจารณ์การตั้งเคียฟเป็นเมืองหลวงทำให้รุสเชียสามารถรวมกันได้

2. จงแสดงเหตุผลที่ทำให้เคียฟมีความสำคัญขึ้นมาในชั้นแรก

3. จงกล่าวถึงความสำคัญของการเคลื่อนย้ายของสلافที่มีผลต่อประวัติศาสตร์รุส-

เชีย